

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
31. januar 2024

Sak:

Vurdering av ordning med instituttstyrer og instituttråd ved HSL

Innstilling til vedtak:

1. *Fakultetsstyret slutter seg til vurderingene i saksframstillingen og gjør ingen endringer i styringsformen for instituttene og sentrene.*
2. *Fakultetsstyret ber dekanen arbeide videre med å sikre representasjon fra de administrative ansatte i både råd og styrer på nivå 3.*

Bakgrunn

I sak FS 35/2019 gjorde fakultetsstyret ved HSL følgende vedtak:

1. *Instituttene/sentrene ved HSL-fakultetet skal ha følgende styringsordninger:*
  - a. *Institutt for samfunnsvitenskap skal ha styre med 9 medlemmer; Instituttleder (leder), 4 fast vitenskapelige, 1 midlertidig vitenskapelig, 1 teknisk/administrativ og 2 studenter*
  - b. *Institutt for arkeologi, historie, religionsvitenskap og teologi skal ha styre med 9 medlemmer; Instituttleder (leder), 4 fast vitenskapelige, 1 midlertidig vitenskapelig, 1 teknisk/administrativ og 2 studenter*
  - c. *Institutt for filosofi og førstesemesterstudier skal ha råd med 7 medlemmer; Instituttleder (leder), 2 fast vitenskapelige, 1 midlertidig vitenskapelig, 1 teknisk/administrativ og 2 studenter*
  - d. *Institutt for lærerutdanning og pedagogikk skal ha styre med 9 medlemmer; Instituttleder (leder), 4 fast vitenskapelige, 1 midlertidig vitenskapelig, 1 teknisk/administrativ og 2 studenter*
  - e. *Institutt for barnevern og sosialt arbeid skal ha råd med 9 medlemmer; Instituttleder (leder), 4 fast vitenskapelige, 1 midlertidig vitenskapelig, 1 teknisk/administrativ og 2 studenter*
  - f. *Institutt for reiseliv og nordlige studier skal ha råd med 9 medlemmer; Instituttleder (leder), 4 fast vitenskapelige, 1 midlertidig vitenskapelig, 1 teknisk/administrativ og 2 studenter*

- g. *Institutt for språk og kultur skal ha styre med 9 medlemmer; Instituttleder (leder), 4 fast vitenskapelige, 1 midlertidig vitenskapelig, 1 teknisk/administrativ og 2 studenter*
  - h. *Senter for samiske studier skal ha råd bestående av senterleder (leder), en samlet stab, to studentrepresentanter samt to eksterne medlemmer*
  - i. *Senter for fredsstudier skal ha råd bestående av senterleder (leder), en samlet stab, to studentrepresentanter samt to eksterne medlemmer*
  - j. *Barentsinstituttet skal ha råd bestående av senterleder (leder), en samlet stab, to studentrepresentanter samt to eksterne medlemmer*
  - k. *Senter for kvinne- og kjønnsforskning skal ha råd bestående av senterleder (leder), en samlet stab, to studentrepresentanter samt to eksterne medlemmer*
2. *Dekanen får fullmakt til å oppnevne medlemmer for instituttrådene basert på nominasjoner fra fagmiljøene og samråd med instituttleder*
  3. *Det gjennomføres dialogmøter med styrene/rådene hvert andre år, og første i løpet av 2021. Instituttledelsen orienterer fakultetsledelsen i de faste dialogmøtene om styrets/rådets arbeid*
  4. *Styret ber om at ordningen vurderes etter fire år, samt at en midtveisevaluering av ordningen legges frem for fakultetsstyret høsten 2021*

I henhold til Fakultetsstyrets pkt 4 i vedtaket ovenfor, ønsker dekanen med dette å legge fram en sak for Fakultetsstyret med en vurdering av hvorvidt ordningen skal videreføres i sin nåværende form eller om det bør gjøres endringer.

Saken er drøftet i instituttledermøte 23.1.2024.

Ordningen med instituttstyrer og råd ble evaluert i 2021 og behandlet av Fakultetsstyret i sak 40/21. Evalueringen ble oppsummert slik:

Etter samtalene med alle styrene og rådene fremstår styrene som noe mere velfungerende enn rådene. De møtes hyppigere og virker tryggere på sin egen rolle og funksjon. Institutt- og senterlederne finner god støtte i diskusjonene og fremhever dette som viktig i universitetsdemokratiet. Det kan også gi ledelsen både forankring og ryggdekning ved vanskelige beslutninger.

Fakultetsstyrets sak 40/21 følger vedlagt.

Med bakgrunn i evalueringen i 2021 og siste tids debatt om et manglende universitetsdemokrati, er dekanens vurdering av ordningen med instituttstyrer fungerer tilfredsstillende og at instituttstyrene ivaretar universitetsdemokratiet på en god måte. Dekanen ser derfor ingen grunn til å gjøre endringer for de enhetene på fakultetet som har instituttstyrer.

Evalueringen viste at institutt/senterrådene ikke fungerer like godt. Det avholdes gjennomgående færre møter og saksforberedelsen er mindre formell. Ved de minste enhetene er alle ansatte medlemmer av rådet (jfr vedlagte instruks for styrer og råd på nivå 3 som fastsetter at ved enheter med færre enn 20 ansatte skal rådet bestå av en samlet stab). Enhetene avholder også allmøter, og den reelle forskjellen på et allmøte og et formelt rådsmøte blir uklar. Kvaliteten på diskusjonene i rådene kan også bli skadelidende dersom et samlet råd består av for mange medlemmer. Ved små enheter (Sesam, BAI og CPS) med eksterne medlemmer i rådene, opplever de eksterne

medlemmene at sakene allerede er behandlet i allmøte og dette påvirker diskusjonene i rådet. Det er likevel usikkert om en innføring av styrer ved de minste enhetene vil endre på dette.

Ved de to gjenværende instituttene som ikke har styre, men instituttråd (IBS og IFF) er utfordringene med rådene mindre enn ved sentrene. Forklaringen ligger i at disse to instituttene har flere ansatte og dermed en representativ sammensetning av rådet. De har heller ingen eksterne medlemmer. Her ligger forholdene mere til rette for at rådene kan fungere mere likt med instituttstyrene, med unntak for mandat og myndighet. Hverken IBS eller IFF har fremmet noe ønske om å endre modell fra råd til styre.

Evalueringen viste et behov for å vurdere sammensetningen av rådene ved Sesam, BAI og CPS, jfr. det som er uttalt ovenfor. Universitetets retningslinjer for styrer og råd på nivå 3 er tydelig på at ved enheter med mindre enn 20 ansatte, skal rådet bestå av alle ansatte.

Sesam har reist spørsmålet om hvorvidt det vil være anledning til å fravike en sammensetning bestående av alle ansatte. Spørsmålet er drøftet med universitetsledelsen. Instruksens fastsatt av universitetsstyret gir ikke anledning til dette i dag, men det kan være en åpning for å fremme forslag om en endring i instruksens med sikte på å oppnå en representativ sammensetning av rådet ved enheter med færre enn 20 ansatte.

Sentrene har alle ekstern representasjon i rådet. Sentrene har en annerledes rolle enn instituttene og behovet for god ekstern samhandling er ekstra tydelig for dem. Dette kan bl.a. bli ivarettatt gjennom ekstern representasjon i rådene. Selv om erfaringen med hensyn til den eksterne representasjonen ved sentrene er noe ulik, er inntrykket at eksterne medlemmer i rådene oppleves å gi et positivt bidrag.

Evalueringen åpnet også opp for å vurdere ekstern representasjon ved de øvrige enhetene som ikke har dette i dag. Det eneste instituttet som har signalisert interesse for ekstern representasjon i styret er ILP. Siden instituttstyret ikke kan ha flere enn 9 medlemmer, får en oppnevning av ett eller to eksterne medlemmer som konsekvens at 2 ansatterepresentanter må gå ut av styret. Spørsmålet om ekstern representasjon i ILP sitt instituttstyre er drøftet i instituttets ledergruppe og de har avgitt følgende uttalelse:

Vårt utgangspunkt er at instituttstyret ved ILP har fungert godt med den sammensetningen det har hatt. Vi har hatt gode diskusjoner, ikke minst fordi vi har hatt gode og engasjerte vitenskapelige representanter. Det har ikke vært ekstern representasjon, men eksterne har hatt to representanter i programstyrene. Det er der vi har kunnet få innspill fra avtakerfeltet, og der har lærere/barnehagelærere og rektorer/styrere vært representert. Det har fungert godt. Når det kommer til instituttstyrenivå, er saken noe annerledes. Det er i stor grad interne saker som diskuteres, som driftsbudsjett, prinsipper for kontorfordeling, rammer for FoU-terminer, osv. Dette er saker som det er stort engasjement for ved ILP, men som i mindre grad vil være interessante for eksterne representanter. Vi er derfor ambivalente her. Fordelen med ekstern representasjon vil være at vi viser at vi åpner opp, at vi ønsker innspill fra andre og at vi også har en ekstra kanal til å vise hva slags arbeid vi holder på med. Nå strømmer ILP allerede alle instituttstyremøter, så møtene er tilgjengelige for de som ønsker å følge dem. Hvis vi skal ha med ekstern representant, vil det være avgjørende hvor den eksterne kommer fra, altså hvilket felt hen representerer. Vi tenker at det enten bør være en fra

avtakerfeltet, f.eks en kommunalsjef eller lignende som har ansvar for hele sektoren i en kommune, ikke en rektor eller en styrer. Et annet alternativ vil være å ha en erfaren fagperson fra en annen UH- institusjon. Da bør det i så fall være en som har en viss likhet med ILP/UiT.

Vi ser derfor både fordeler og ulemper i denne saken, og vil klare å forholde oss til det som vedtas i fakultetsstyret. Hvis fakultetsstyret vedtar ekstern representasjon, ønsker vi å kunne komme med forslag på navn senere.

Særlig om administrativ representasjon

Etter etableringen av en felles administrasjon for seks av fakultetets enheter, oppstår det en problemstilling knyttet til de administratives representasjon i instituttstyrene og rådene for disse enhetene. Flertallet av de administrativt ansatte ved enhetene AHR, ISK, ISV, IFF, Sesam og CPS er nå ansatt i en egen administrativ enhet direkte under fakultetet og ikke lenger ved sine tidligere institutt/sentre. Dette gir flere nye perspektiver på de administratives representasjon i styrene/rådene:

- Administrativt ansatte som ikke lenger er ansatt ved et institutt eller senter, har hverken stemmerett eller er valgbar til styrer og råd på nivå 3, jfr valgregelens bestemmelser om valgbarhet og stemmerett
- Ved ISV, ISK og AHR vil de fortsatt være et antall administrativt ansatte som ikke flyttes til den nye administrative enheten (bl.a. RHD, Divvun, Medielabb)
- Det nye organiseringen medfører at administrativt ansatte skal arbeide mere på tvers enn tidligere og dette svekker tilknytningen deres til enkeltenheter
- De administrativt ansatte representerer en kompetanse i styrene og rådene som bør ivaretas

Instituttleder/senterleder står fritt til å ta med seg administrativt ansatt til møter i styrene/rådene og gi dem talerett i møtet. Vi ser imidlertid behov for en løsning som gir legitimitet og som ivaretar alle administrativt ansatte som arbeider ved eller opp mot enhetene.

Etter innledende samtaler med representanter for universitetsledelsen vil vi anbefale en løsning hvor det etableres en egen valgkrets bestående av administrativt ansatt i den nye «Enhet for instituttadministrasjon» og de administrativt ansatte som fortsatt er organisatorisk tilknyttet AHR, ISV og ISK. Dette sikrer stemmerett og valgbarhet for alle som er tilknyttet valgkretsen og sikrer dermed også god legitimitet for de som blir valgt. En slik ordning vil kreve en mindre justering av universitetets valgregler og dette vil ta noe tid å få på plass.

Dekanens vurdering

Dekanen ønsker ikke å anbefale endringer i ordningen med styrer og råd slik situasjonen er nå. En erfaring fra evalueringen i 2021 er at rådene fungerer bedre ved de litt større enhetene sammenlignet med de mindre. Ingen av enhetene med råd har fremmet ønske om å erstatte rådet med et styre og dekanen legger vekt på dette i sin anbefaling.

Evalueringens anbefaling å vurdere ekstern representasjon ved flere enheter enn de som har det i dag. Bortsett fra ILP er det ingen andre enheter som ser behov for ekstern representasjon. Med utgangspunkt i uttalelsen fra ILP, ser dekanen at det er ulike perspektiver på hvordan instituttene best kan sikres god samhandling med samfunnet rundt oss. Dekanen er enig i de avveiningene som ILP gjør og ønsker ikke å foreslå en utvidelse av ekstern representasjon i styrene nå.

Dekanen anbefaler også at det sikres administrativ representasjon i både styrene og rådene og vil arbeide videre med dette opp mot universitetsledelsen.

Anne Britt Flemmen
dekan

Frode G Larsen
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

Sak FS 40/21

Instruks for styrer og råd ved enheter på nivå 3 ved UiT

Valgregler